

Rijksmuseum Twenthe

€ **902.615**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **1.377.200**
gevraagd
subsidiebedrag

Stichting Rijksmuseum Twenthe (hierna: Rijksmuseum Twenthe) beheert en ontsluit collecties van beeldende en toegepaste kunst uit de periode van de 14e eeuw tot heden, met bijzondere aandacht voor de 18e eeuw. Het museum voert als ondertitel 'het museum van de verbeelding'. De menselijke verbeelding, waarmee volgens het museum vorm en betekenis aan de wereld wordt gegeven, staat centraal in alle activiteiten. Het museum wil een podium zijn dat de verschillende verschijningsvormen van verbeelding presenteert.

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.26 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

Rijksmuseum Twenthe heeft zes strategische doelen geformuleerd om de missie en het profiel van het museum uit te dragen: het vertelt de grote verhalen van onze cultuur; het functioneert als academie van verbeelding, netwerkmuseum, digitaal museum en ondernemend museum en het werkt samen met Museum TwentseWelle.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Rijksmuseum Twenthe een subsidiebedrag toe te kennen van € 902.615, op voorwaarde dat de instelling een nieuwe, sluitende begroting indient met een daarop aangepast activiteitenplan. Dit bedrag is conform de indeling in categorie 1.

De raad vindt het activiteitenplan van Rijksmuseum Twenthe onderscheidend en inhoudelijk van hoge kwaliteit. Het gekozen profiel komt consequent terug in het plan. De afgelopen jaren heeft het museum hard gewerkt aan zijn herpositionering en is daarin goed geslaagd. Het museum heeft zich nadrukkelijk op de buitenwereld gericht en is een actieve maatschappelijke rol gaan spelen in de regio. Samenwerking met andere (culturele) instellingen heeft geleid tot de vorming van de 'Academie van Verbeelding'. De raad noemt de nieuwe museale benadering visionair.

Het aantal bezoekers is in korte tijd fors gestegen. Het educatieprogramma zit goed in elkaar en het ondernemerschap getuigt van veerkracht en doorzettingsvermogen.

Beoordeling

Kwaliteit

In het subsidieadvies van vier jaar geleden adviseerde de raad de subsidieaanvraag van Rijksmuseum Twenthe enkel te honoreren voor het beheer en behoud van de collectie. Het museum functioneerde naar de mening van de raad onvoldoende en het toenmalige activiteitenplan gaf onvoldoende vertrouwen voor de toekomst. Mede naar aanleiding van dat advies heeft Rijksmuseum Twenthe zich de afgelopen jaren opnieuw gepositioneerd. Het museum heeft daarbij de keuze gemaakt niet langer de kunst, maar de mens centraal te stellen. Het heeft zich geprofileerd als 'het museum van de verbeelding' en heeft vanuit deze visie aansprekende en goedbezochte tentoonstellingen georganiseerd. De raad is onder de indruk van deze wending.

Hoewel de collectie bestaat uit werk uit de periode van de late middeleeuwen tot heden, wil Rijksmuseum Twenthe de nadruk leggen op die kantelperiode in de geschiedenis waarin de ontwikkeling tot de moderne samenleving plaatsvond: de tijd van de vroege verlichting tot de hoogromantiek (circa 1670 tot 1830). De raad vindt dit een goede keuze omdat de periode van de 'lange' 18e eeuw onderbelicht is in het Nederlandse museumlandschap. Bovendien is hij van mening dat deze focus goed past in de regio waar het museum is gevestigd, vanwege de

industriële geschiedenis van Twente.

De raad vindt het bewonderenswaardig dat Rijksmuseum Twenthe met tentoonstellingen van minder bekende kunstenaars toch een breed publiek weet aan te spreken. Het museum heeft zich op dit gebied succesvol getoond door op enthousiasmerende wijze het verhaal rond kunstenaars en hun kunstwerken te ontsluiten. De raad vindt het tentoonstellingsprogramma goed doordacht. Bij alle tentoonstellingen vraagt het museum zich af 'waarom de dingen zijn zoals ze zijn en hoe het zo gekomen is'. Het betreft het verleden bij het heden en bij de toekomst. Het presentatie- en collectiebeleid, dat zich richt op kunstenaars die blijven zoeken, nieuwe technieken uitproberen en zich niets aantrekken van traditionele scheidslijnen, past prima in het profiel.

De raad is verheugd over de vooruitstrevende plannen die het museum heeft met de 'Academie van Verbeelding'. De 'Academie van Verbeelding' is een plek waar kunst, technologie en ondernemerschap elkaar ontmoeten. Kunstenaars, studenten en ondernemers werken samen om tot nieuwe ideeën te komen. Het ontdekken van de toekomst staat centraal. Het museum ontwikkelt zich met de 'Academie van Verbeelding' tot een sterk participatief netwerk- en platformmuseum. Het reflecteert hiermee op de betekenis van musea in de 18e eeuw, toen musea bewaarplekken waren voor studiecollections die ten dienste stonden van studie en vergelijking. De raad vindt de plannen van de 'Academie van Verbeelding' museologisch goed doordacht.

De raad waardeert het dat Rijksmuseum Twenthe zich inzet om ook op het gebied van digitalisering een museum van de 21e eeuw te zijn. De invulling van de digitale collectiepresentatie, waarbij ieder kunstwerk wordt voorzien van de belangrijkste bronnen die elders op internet te vinden zijn, is ambitieus en sluit naadloos aan bij de doelstelling die het museum heeft om ook als netwerkmuseum en digitaal museum te fungeren.

Educatie en participatie

Rijksmuseum Twenthe heeft in 2015 samen met Museum TwentseWelle en TETEM-kunstruimte zijn cultuureducatieprogramma ondergebracht in het cultuureducatiecluster Roombeek Cultuurpark Educatiecluster. De raad juicht deze bundeling van krachten toe. Cultuureducatieve activiteiten worden door de samenwerking beter op elkaar afgestemd en concurrentie wordt tegengegaan. Samen met scholen wordt een passend programma opgesteld. De raad is wel van mening dat het museum verantwoordelijk moet blijven voor de educatie rond zijn eigen tentoonstellingen.

Het educatieprogramma is uitgewerkt in lijn met de ambities van het museum en sluit aan bij de *21st-century skills*. Voor de komende jaren heeft het educatiecluster vier speerpunten geformuleerd die volgens de raad goed bij het profiel van het museum passen: verbreding, een vakoverstijgende benadering, examenvorbereiding en een beroepsgerelateerd aanbod voor mbo's en roc's.

In 2013 en 2014 werden gemiddeld bijna 10.000 leerlingen uit het basisonderwijs en bijna 16.000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs bereikt. Het museum streeft ernaar de komende jaren 15.000 leerlingen uit het basisonderwijs en 10.000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs te bereiken. Dit vindt de raad een realistische ambitie.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

De raad is onder de indruk van de spectaculaire toename van het aantal bezoekers dat Rijksmuseum Twenthe de afgelopen jaren heeft weten aan te trekken. In 2013 trok het museum bijna 47.000 bezoekers, in 2014 79.000 en in 2015 kwamen er 123.000 bezoekers. De komende periode verwacht het 87.000 bezoekers per jaar. De raad vindt dit een voorzichtige prognose, maar begrijpt dat Rijksmuseum Twenthe eerst wil afwachten of het het bezoekersaantal kan consolideren op ruim 100.000.

Het museum richt zich op een breed publiek: jong en oud, hoog- en laagopgeleid, kansrijk en kansarm. Vermeldenswaardig is de inspanning die het museum heeft verricht om de directe omgeving voor zijn werk te interesseren. De raad is benieuwd naar de inspanningen van het museum om een cultureel divers publiek te enthousiasmeren.

Ondernemerschap

Rijksmuseum Twenthe heeft de afgelopen jaren veel creativiteit en doorzettingsvermogen getoond en is erin geslaagd de deuren uitnodigend open te stellen voor het publiek. Het heeft met slimme marketinginstrumenten hard gewerkt aan zijn eigen profilering. Het museum heeft zich vanuit zijn achterstandspositie weten te ontwikkelen tot een organisatie die vooroploopt op het gebied van vernieuwing. Het museum is financieel gezond. Door de toename van het aantal bezoekers heeft het museum meer inkomsten weten te genereren.

Het personeelsbestand van Rijksmuseum Twenthe is door de bezuinigingen met elf personen gekrompen. Het aantal vrijwilligers is sinds 2013 verdrievoudigd tot 95. Rijksmuseum Twenthe voert een actief vrijwilligersbeleid en heeft aandacht voor culturele diversiteit.

Het museum past de Governance Code Cultuur toe en evalueert deze jaarlijks. De toepassing ervan wordt in de aanvraag beperkt beschreven.